

SÖKANDE

TechnoAlpin Nordic AB, 559003-0341
Sundgatan 11
686 33 Sunne

Ombud: Patrik Lund
Åsätter Mosstorp
641 94 Katrineholm

MOTPART

Skellefteå kommun
931 85 Skellefteå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKE	
2019-06-19	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Skellefteå kommun (kommunen) genomför en upphandling avseende isbanemaskin (dnr UH-2019-26). Upphandlingen genomförs som ett förenklat förfarande med tilldelningsgrunden lägsta pris. Kommunen beslutade att diskvalificera anbudet från TechnoAlpin Nordic AB (bolaget) på grund av att anbudet inte uppfyller kraven om att anbudet ska vara skrivet på svenska och att isbanemaskinen ska vara utrustad med transportband för snöupptagning.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att bolaget ska antas som leverantör.

Kommunen motsätter sig bifall till ansökan.

VAD PARTERNA ANFÖR

Bolaget

Kommunen har uppgett att bolaget inte uppfyller kraven i punkten 1.2 om att anbudet ska vara på svenska då produktbeskrivningen i produktbladet är på engelska och tyska och saknar svensk motsvarighet. Anbudet är dock på svenska och uppfyller ställda krav. Det enda som inte är på svenska är en bifogad broschyr som anger mått och tekniska specifikationer. Att en broschyr är på det största internationella språket borde inte vara av sådan vikt att anbudet förkastas. Är det något i broschyren som beställaren inte förstår hade bolaget kunnat hjälpa beställaren med en översättning. I upphandlingsdokumenten fanns ingen skriftlig information om att t.ex. broschyrer inte fick vara på engelska. Hade sådan information framgått hade bolaget givetvis löst detta. Kravet om språk strider mot diskrimineringsprincipen. Bolaget har dessutom ett pris som är 95 000 kr lägre än det vinnande anbudet.

Vidare har kommunen angett att bolaget inte uppfyller kravet i punkten 5.13 om att isbanemaskinen ska vara utrustad med transportband för snöupptagning. Denna upphandling är uppenbarligen riktad till en särskild leverantör och strider mot likabehandlingsprincipen. Det finns idag fyra olika leverantörer av isbanemaskiner. Samtliga av dessa levererar isbanemaskiner som gör det de är byggda för, dvs. hyvla och spola is. Av dessa fyra leverantörer är det dock endast en som uppfyller de tekniska lösningarna som kommunen uppställt. Konkurrens uteblir således helt. Genom att endast en leverantör kan delta strider denna upphandling mot de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna om att likvärdiga lösningar för tekniska specifikationer ska accepteras om resultatet också blir likvärdigt. Att kommunen skyller på driftstopp är ett spel för galleriet. Om en maskin med transportband går sönder blir den maskinen obrukbar betydligt längre än om en maskin med skruvelevator stannar med föremål som fastnat. Det finns inte heller någon garanti att det inte kan fastna något i maskiner med transportband. Av upphandlingsdokumentet framgår dessutom att likvärdiga lösningar ska accepteras.

Kommunen

Bolaget uppfyller inte upphandlingens obligatoriska krav och har därmed diskvalificerats.

I ska-kravet 1.2 framgår att anbudet ska lämnas på svenska. Bolaget har i sitt anbud bifogat ett produktblad med en produktbeskrivning över offererad isbanemaskin på engelska och tyska utan svensk motsvarighet. En bifogad produktbeskrivning över offererad produkt är att räkna som en del av bolagets anbud. Därmed uppfyller inte bolaget det obligatoriska kravet om att anbudet ska vara på svenska.

Ett annat obligatoriskt krav är att isbanemaskinen ska vara utrustad med ett transportband för snöupptagning. Bolaget har i ska-krav 5.13 svarat att

bolaget uppfyller kravet om att isbanemaskinen ska vara utrustad med ett transportband för snöupptagning. I ska-krav 5.26 svarar bolaget emellertid att deras offererade isbanemaskin inte är utrustad med ett transportband för snöupptagning. Bolaget uppfyller därmed inte detta obligatoriska krav.

Kravet om att isbanemaskinen ska vara utrustad med ett transportband för snöupptagning innebär att risken för driftstopp vid påkörning av föremål blir väsentligt lägre jämfört med andra snöupptagningskonstruktioner. Det är av yttersta vikt att kravet på ett transportband för snöupptagning uppfylls då isbanemaskinen kommer att gå i en miljö som innebär förhöjd risk för påkörning av föremål på isen. Detta då isbanemaskinen kommer att användas i ishallar där det pågår ungdomshockey och konståkning vilket innebär att risken för påkörning av vattenflaskor, puckar, skridskoskydd m.m. är mycket högre i dessa ishallar än i en ishall med vuxna utövare. Vidare ska isbanemaskinen användas för att spola isen i två ishallar och i direkt anslutning efter varandra. Det innebär höga krav på driftsäkerhet. Ett driftstopp får stora negativa konsekvenser då två ishallar kommer att bli drabbade.

RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § LOU).

Proportionalitetsprincipen innebär enligt förarbetena att den upphandlande enheten inte får ställa större krav på en leverantör än vad som behövs och vad som får anses vara ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas (se prop. 2006/07:128 s. 132).

Högsta förvaltningsdomstolen har i två avgöranden den 20 maj 2016 gett uttryck för ett strikt upprätthållande av uppställda obligatoriska krav. Domstolen uttalade bl.a. följande. I en upphandling utgör förfrågningsunderlaget en central del av förfarandet. En förutsättning för att underlaget ska kunna fylla sin konkurrensuppsökande funktion är att potentiella leverantörer kan vara säkra på att de obligatoriska krav som ställs i underlaget upprätthålls under hela förfarandet. En upphandlande myndighet måste därför redan vid framställandet av förfrågningsunderlaget se till att de krav som ställs är proportionerliga i förhållande till föremålet med upphandlingen på så sätt att kraven är adekvata och relevanta och inte går utöver vad som rimligen bör krävas av den som vill lämna ett anbud (se rättsfallen HFD 2016 ref. 37 I och II).

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

En upphandlande myndighet är fri att bestämma hur upphandlingsdokumenten ska utformas samt kriterierna för tilldelning så länge de gemenskapsrättsliga principerna iakttas.

Kommunen har i upphandlingsdokumenten punkt 1.2 angett att anbudet ska vara skrivet på svenska. I kravet specificeras inte närmare vilka handlingar som innefattas i begreppet anbud. Förvaltningsrätten finner dock att samtliga bilagor och dokument som lämnas in av leverantören ska anses utgöra en del av anbudet. Denna tolkning stämmer överens med den praxis som utvecklats i kammarrätt (jfr bl.a. Kammarrätten i Stockholms

avgörande den 28 februari 2014 i mål nr 7483-13 och Kammarrätten i Jönköpings avgörande den 15 mars 2017 i mål nr 1507-16).

I målet framgår att bolaget har lämnat in en broschyr med mått och tekniska specifikationer som är avfattad på engelska och tyska. Bolaget uppfyller således inte kravet om att anbudet ska vara skrivet på svenska. Bolaget har i huvudsak anfört att den omständigheten att en broschyr är skriven på engelska inte borde vara av sådan vikt att anbudet förkastas.

Enligt förvaltningsrättens bedömning är det aktuella kravet tydligt och objektivt utformat. Kravet kan inte heller anses vara oproportionerligt. Med hänsyn till det strikta upprätthållandet av obligatoriska krav som gäller vid offentlig upphandling kan kommunen inte anses ha agerat felaktigt genom att diskvalificera bolagets anbud på denna grund. Redan på denna grund ska därför ansökan om överprövning lämnas utan bifall, varför förvaltningsrätten inte ingår i prövning om det aktuella ska-kravet om transportband kan anses vara proportionerligt. Ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-05)

Karin Granholm

Rådman

Målet har föredragits av förvaltningsrättsnotarien Emma Sundelin.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.